

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

STRATEGIE KE SNÍŽENÍ OBSAHU ŽIVIN VE VODÁCH V MEZINÁRODNÍ OBLASTI POVODÍ LABE

INFORMACE PRO PORADU RSV KPOV

14. září 2018

Dana Lídlová

STRATEGIE KE SNÍŽENÍ OBSAHU ŽIVIN VE VODÁCH V MEZINÁRODNÍ OBLASTI POVODÍ LABE

OBSAH

1. **Shrnutí**
2. **Úvod**
3. **Eutrofizace**
4. **Monitoring a hodnocení živin**
5. **Hodnocení stavu a analýza nedostatků vodních útvarů z hlediska cílových požadavků pro živiny**
6. **Hodnocení stavu a analýza nedostatků pro celkový dusík a celkový fosfor na vybraných měrných profilech s ohledem na cíle ochrany mořského prostředí**
7. **Zdroje a cesty vnosu živin**
8. **Opatření ke snížení vnosu živin**
9. **Doporučení pro dosažení cílů u podzemních vod, vnitrozemských vod a ochrany mořského prostředí**

SHRNUTÍ

- **Úvod** shrnuje hlavní důvody zpracování Strategie, popisuje vazbu na cíle klíčových evropských směrnic k ochraně vod
 - Rámcová směrnice EU o vodách - 2000/60/ES
 - Rámcová směrnice o strategii pro mořské prostředí - 2008/56/ES
- a na nadregionální cíle pro živiny zapracované do Mezinárodního plánu oblasti povodí Labe na období 2016-2021.

- **Kapitola 3 Eutrofizace** popisuje účinky nadměrného vnosu živin a jejich negativní vliv na ekosystémy vnitrozemských, pobřežních a mořských vod.
 - Pobřežní a mořské vody jsou často limitovány dusíkem, vodní toky a jezera většinou sloučeninami fosforu.
 - Proto je nezbytné snížit vnos obou živin.

- **Kapitola 4 Monitoring a hodnocení živin** se věnuje metodám monitoringu a hodnocení živin ve všech typech vod v České republice a Německu.

- **Kapitola 5 Hodnocení stavu a analýza nedostatků vodních útvarů z hlediska cílových požadavků pro živiny** obsahuje společné hodnocení koncentrací živin v útvarech povrchových vod na základě jednotně zvolené metodiky a společných datových sad.
 - Datové sady pro celkový a fosforečnanový fosfor se v české a německé části povodí statisticky neliší → míra znečištění povrchových vod je podobná.
 - V případě amoniakálního i dusičnanového dusíku byly zjištěny statisticky vyšší koncentrace v německé části povodí Labe.

KAPITOLA 6

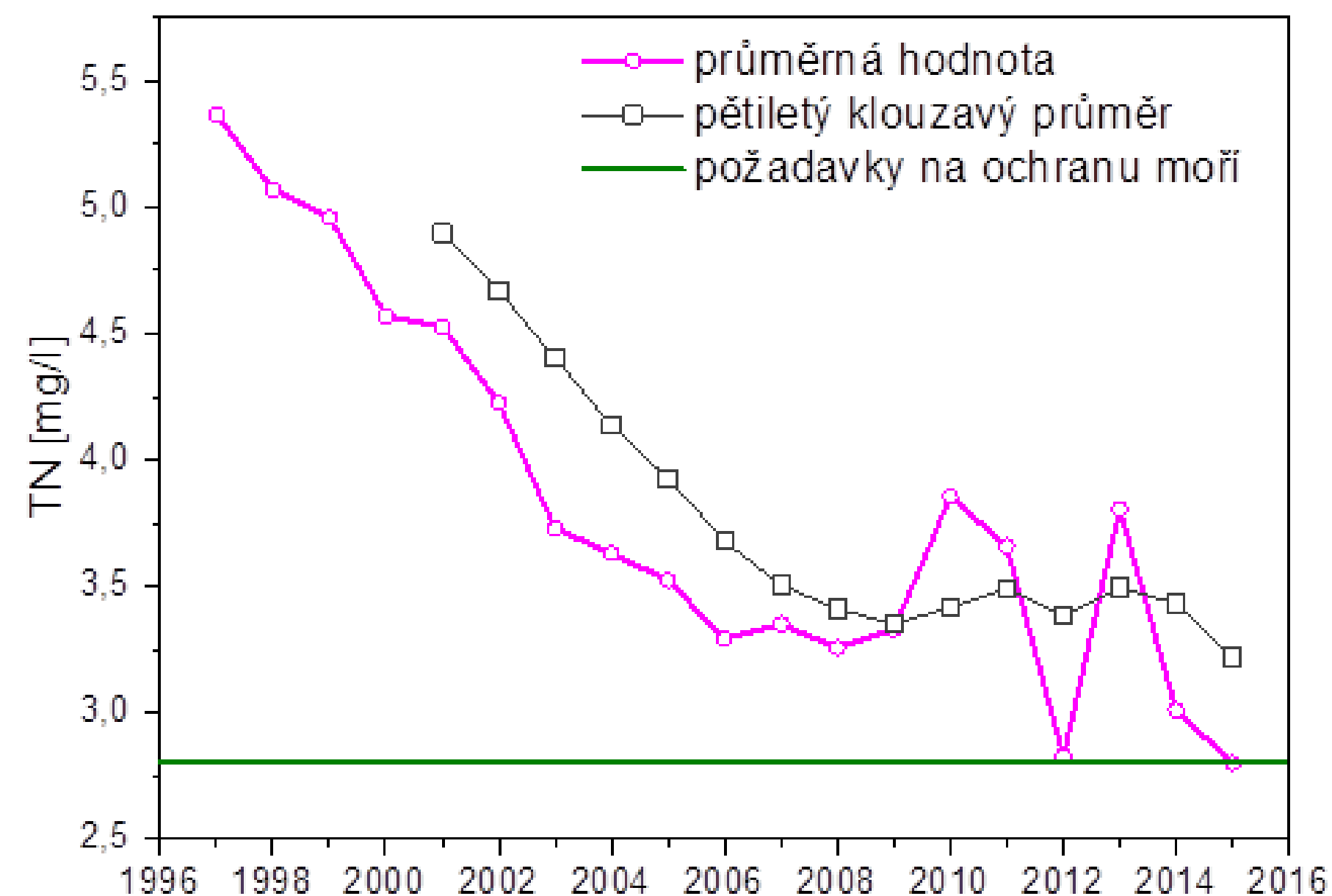
Hodnocení stavu a analýza nedostatků pro celkový dusík a celkový fosfor na vybraných měrných profilech s ohledem na cíle ochrany mořského prostředí

s

- objasňuje nadregionální požadavky na snížení živin,
- popisuje vývoj koncentrací a odnosů živin na profilech v Labi a na jeho významných přítocích.

Odnosy látek v profilu Seemannshöft na přechodu mezi limnickým a mořským úsekem

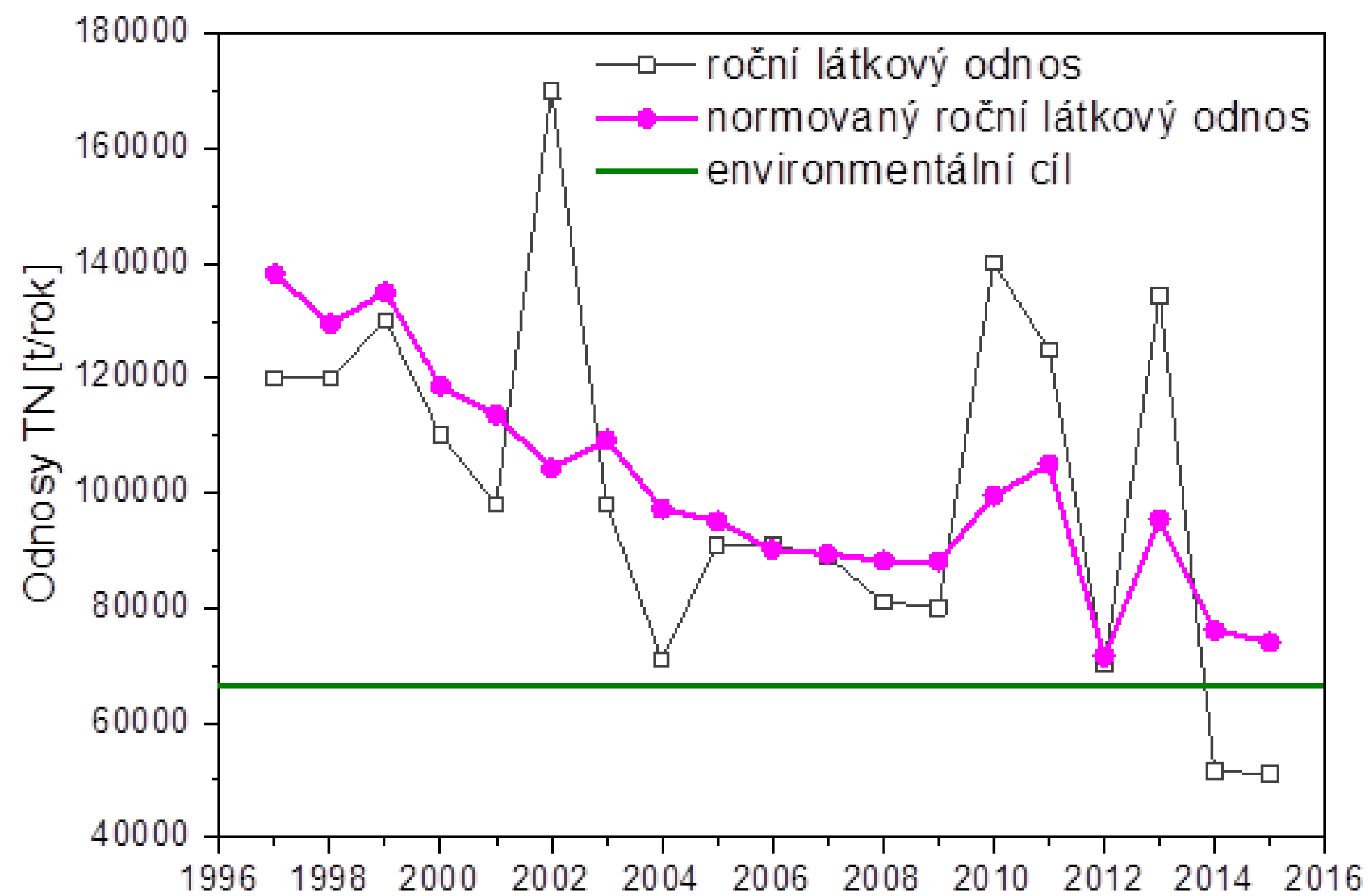
Roční průměrné hodnoty koncentrací dusíku v profilu Seemannshöft → potřeba dosáhnout snížení o 12,5 %

KAPITOLA 6

Vývoj látkových odnosů celkového dusíku v profilu Seemannshöft

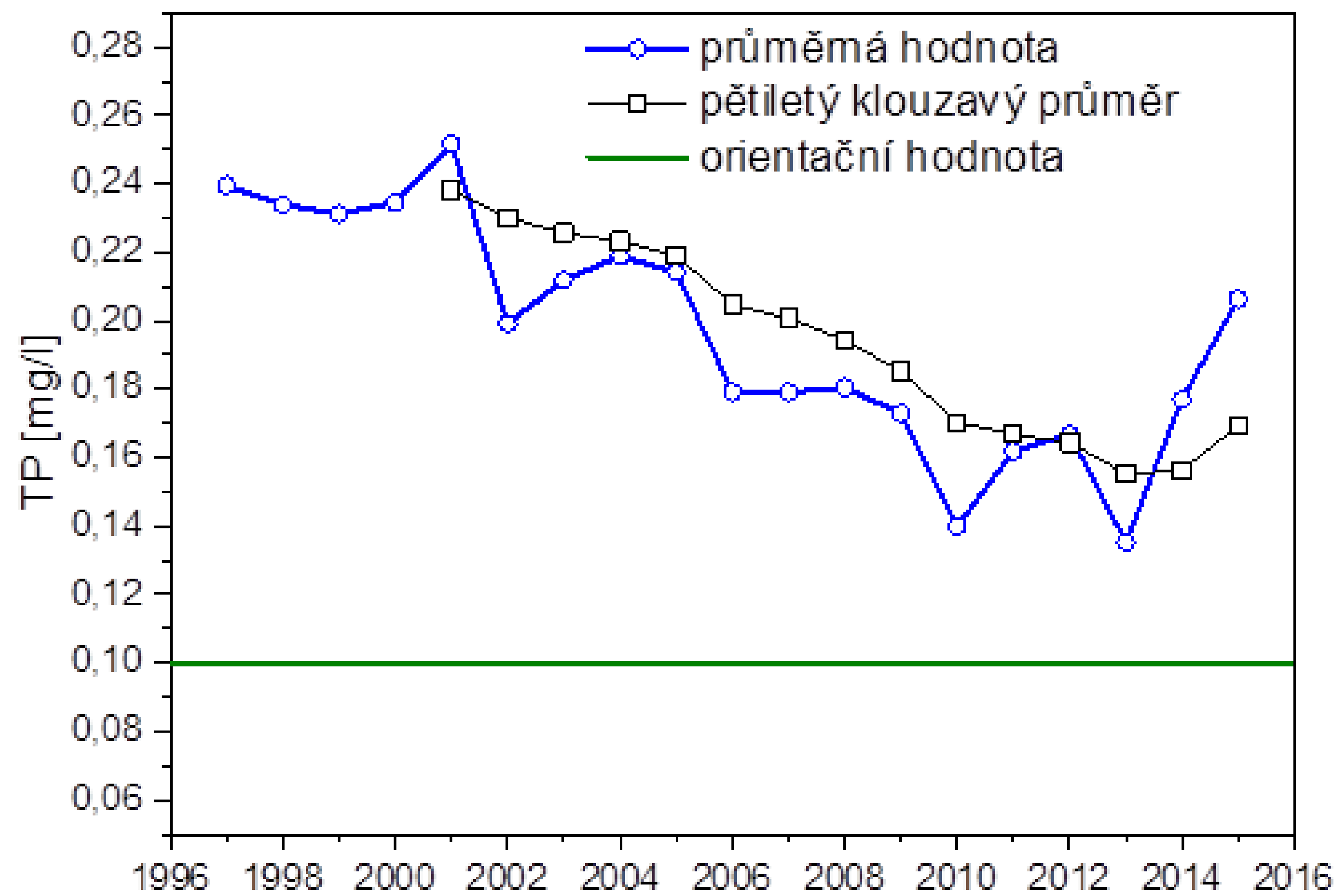
→ potřeba snížení o 21 % (cca 18 000 t/rok)

KAPITOLA 6

Roční průměrné hodnoty koncentrací fosforu v profilu Seemannshöft

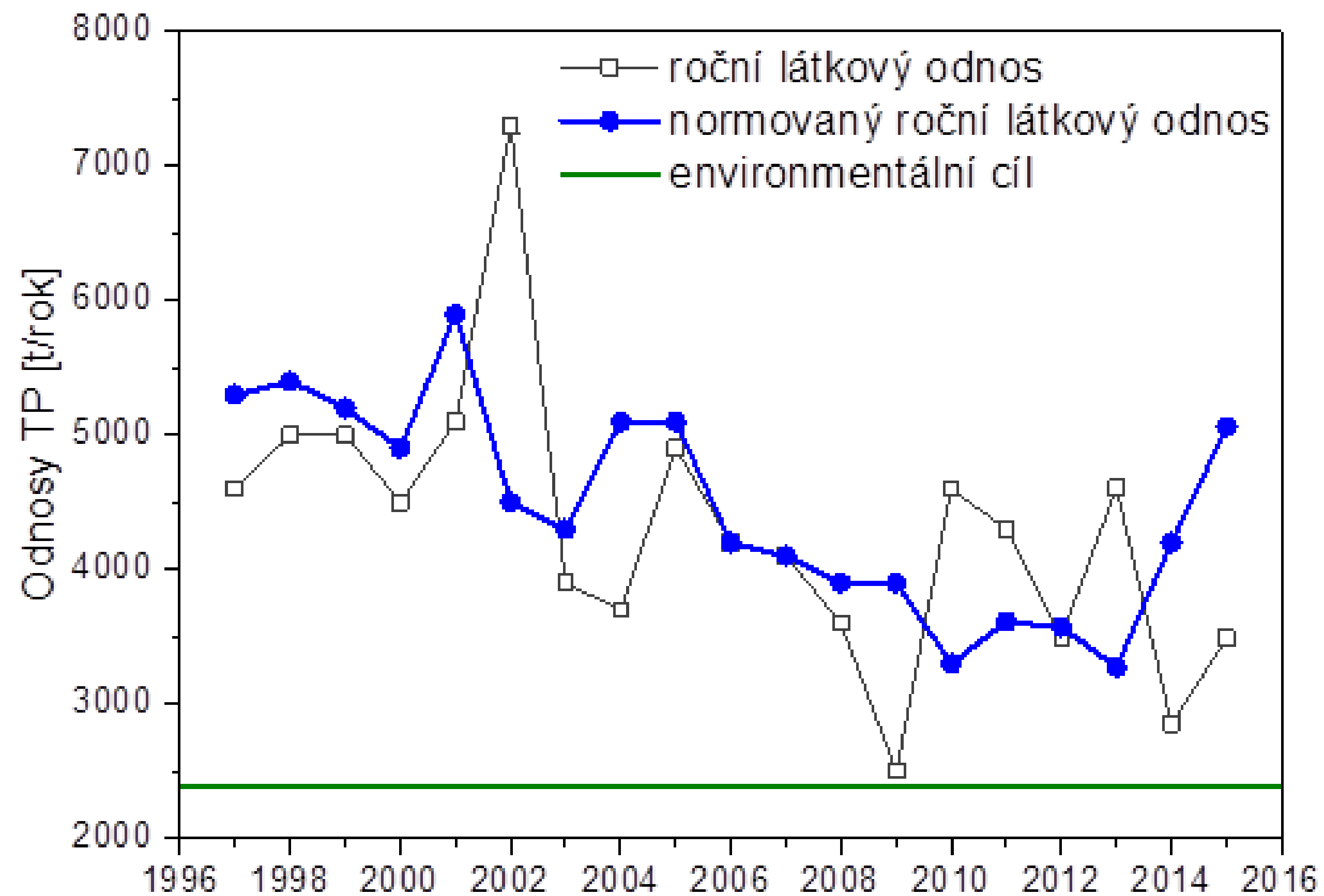
hodnoty 50 až 70 % nad typově specifickou orientační hodnotou.

KAPITOLA 6

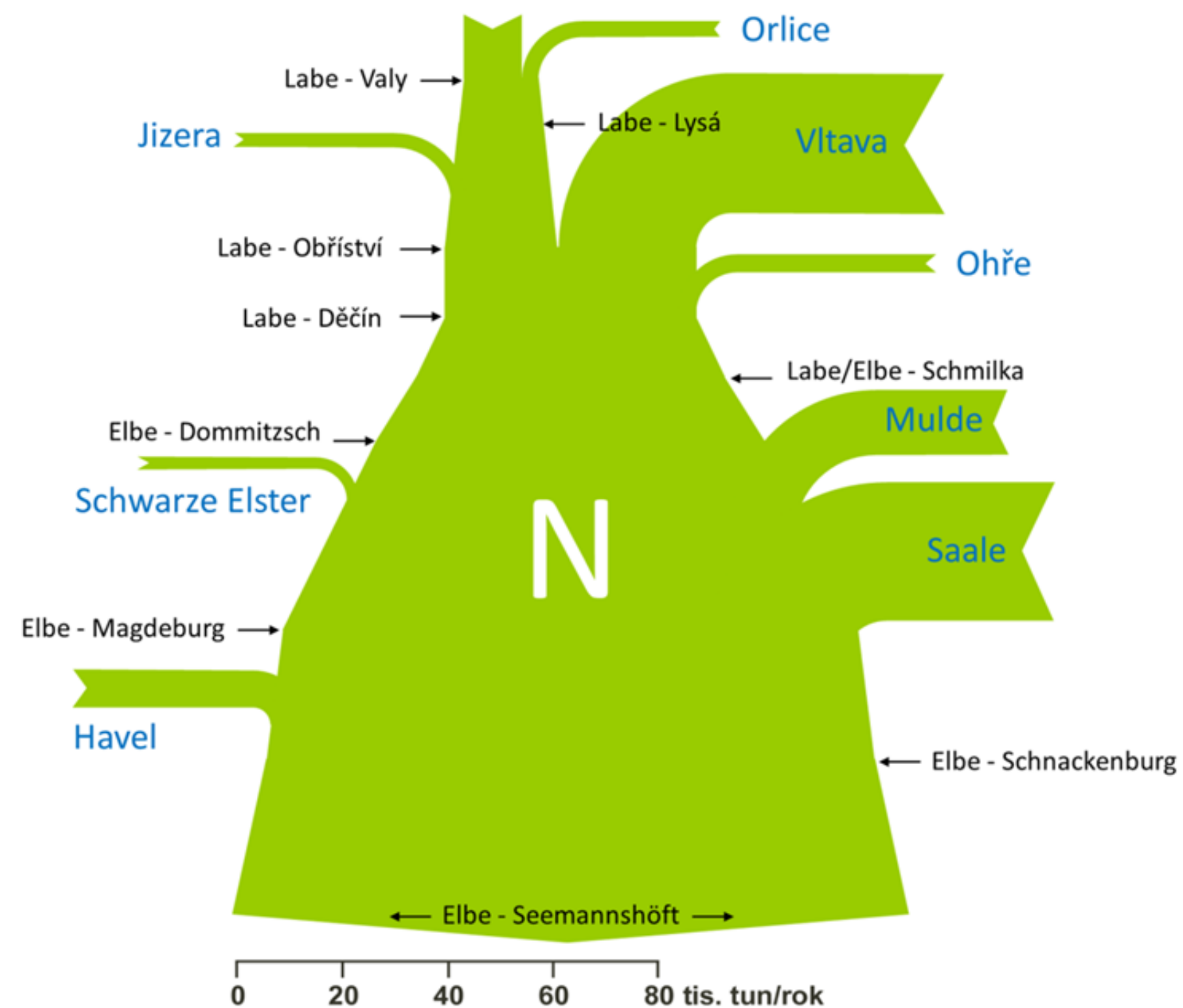
Vývoj látkových odnosů celkového fosforu v profilu Seemannshöft

→ potřeba snížení 40 % - přibližně 1550 t/rok

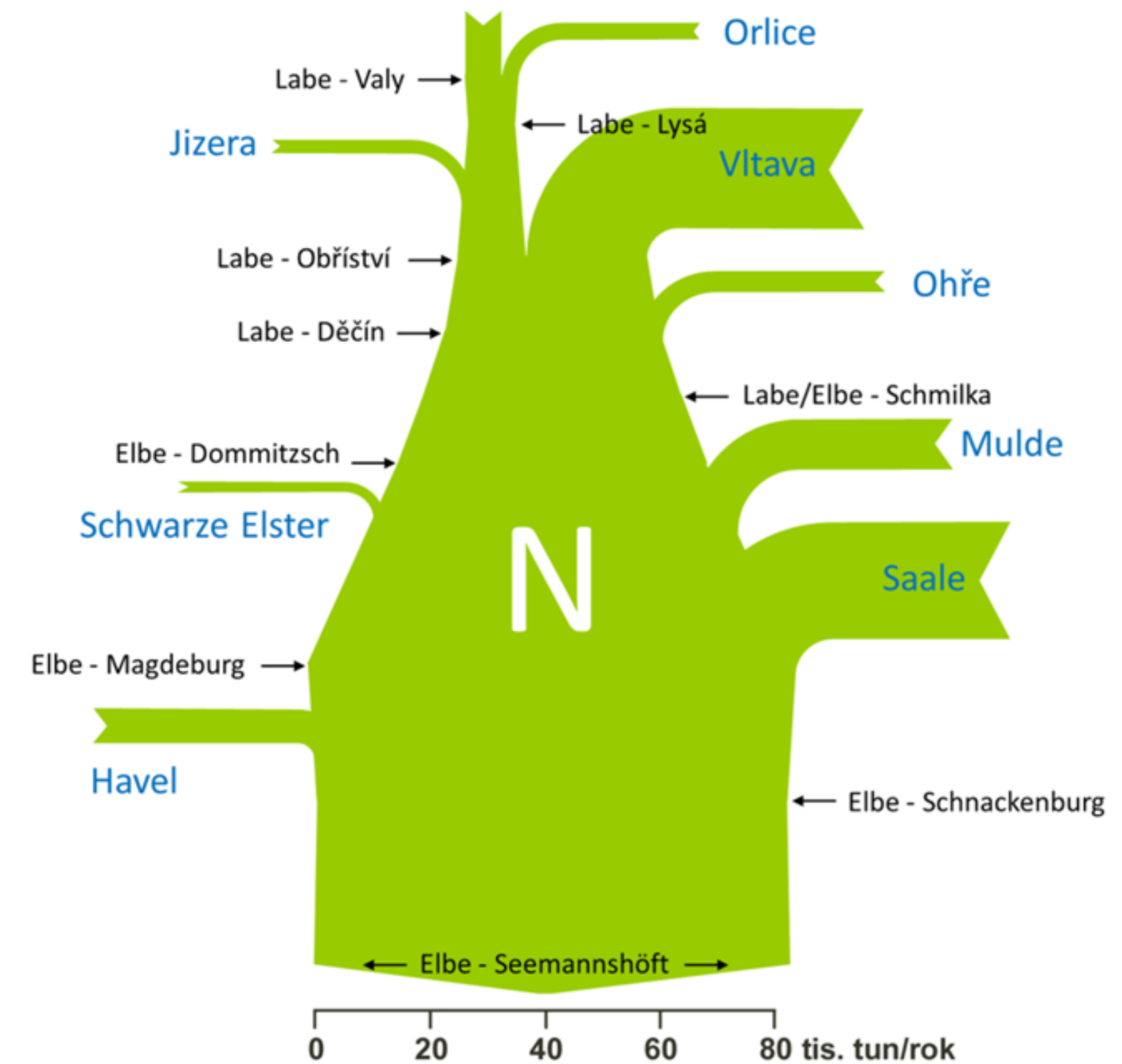

PRŮMĚRNÉ ROČNÍ ODNOSY CELKOVÉHO DUSÍKU NA LABI A V JEHO VÝZNAMNÝCH PŘÍTOCÍCH

OBDOBÍ 1997 – 2001

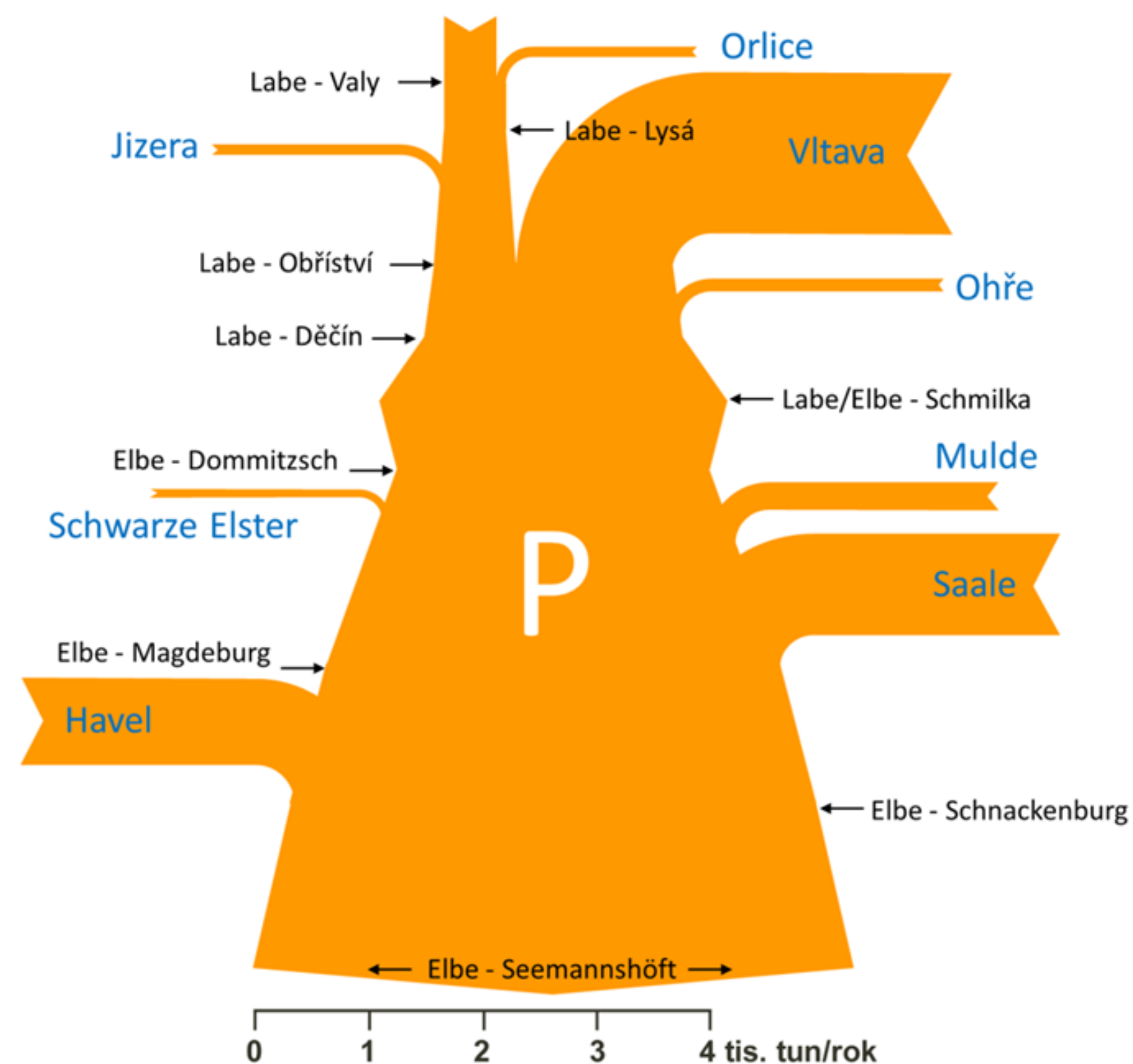

OBDOBÍ 2011 – 2015

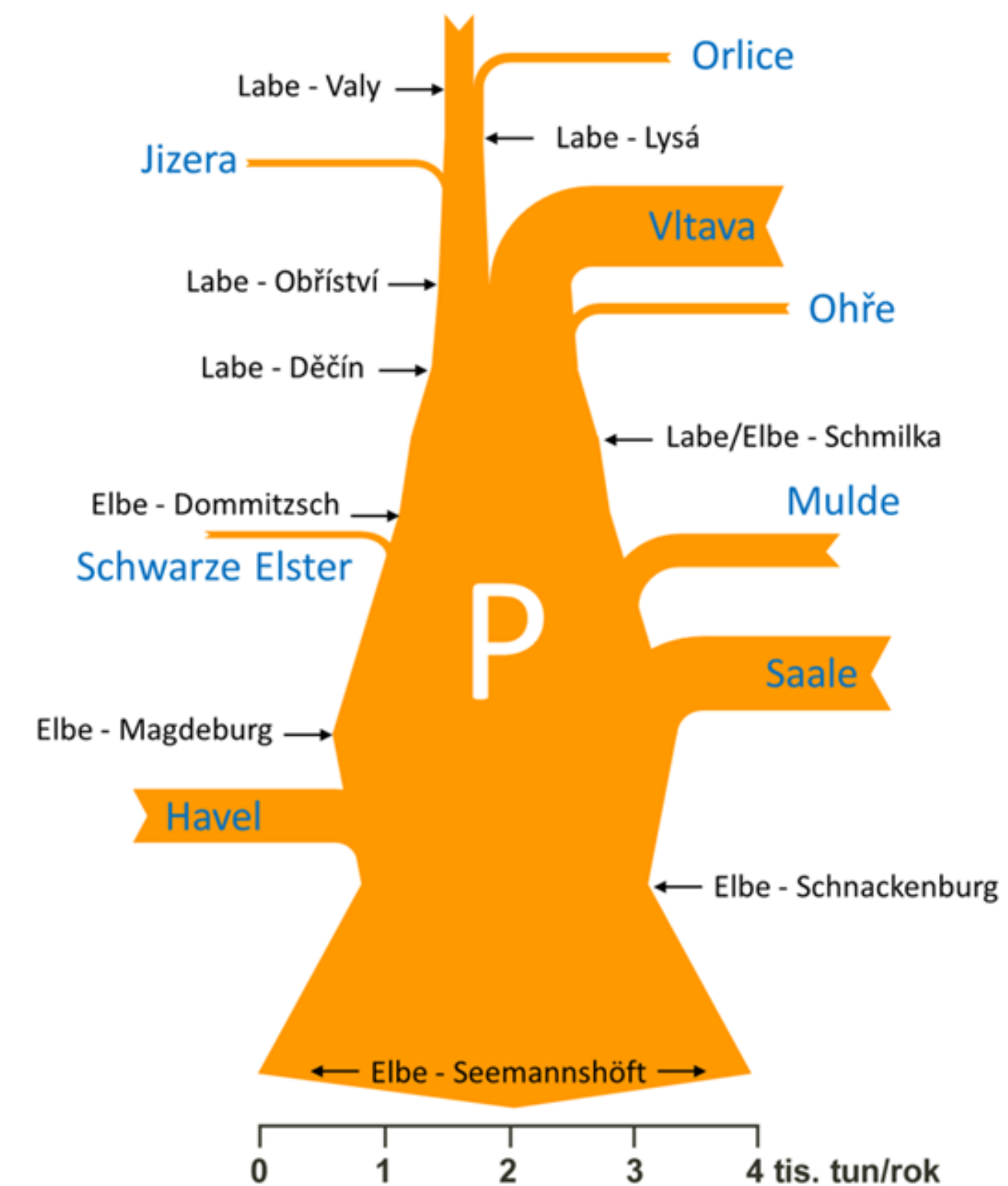

PRŮMĚRNÉ ROČNÍ ODNOSY CELKOVÉHO FOSFORU NA LABI A V JEHO VÝZNAMNÝCH PŘÍTOCÍCH

V OBDOBÍ 1997 – 2001

V OBDOBÍ 2011 – 2015

KAPITOLA 7

Zdroje a cesty vnosu živin

Opatření ke snižování vnosu sloučenin **dusíku** do vod musí být v České republice i v Německu zaměřena na plošné cesty vnosu ve spojení se zemědělským využíváním.

Při snižování vnosu sloučenin **fosforu** je třeba se v Německu věnovat řešení jak bodových tak plošných zdrojů, v České republice musí být opatření cílena na zdroje bodové.

KAPITOLA 8

Opatření ke snížení vnosu živin

Opatření ke snížení vnosu živin do podzemních a povrchových vod mohou být opatření aplikována v různých místech. Účinná strategie cílí opatření na tato místa souběžně, je však třeba stanovit stěžejní místa,

Strategie ke snížení obsahu živin ve vodách v mezinárodní oblasti povodí Labe obsahuje 28 příkladů opatření, z oblasti komunálního vodního hospodářství, obdělávání zemědělských ploch a zadržování dusíku.

KAPITOLA 9

Doporučení pro dosažení cílů u podzemních vod, vnitrozemských vod a ochrany mořského prostředí

Přehled potřeby snížení vnosů celkového dusíku a celkového fosforu v mezinárodní oblasti povodí Labe z dat z období 2011 – 2015

	dusík	fosfor
Potřeba snížení vnosů v ČR v profilu Hřensko/Schmilka		
Cílová koncentrace (roční průměr) v mg/l	3,2	0,1
Cílový odnos normovaný na průtoky v t/rok	30 799	962
Skutečná koncentrace (průměr 2011 – 2015) v mg/l	3,93	0,115
Skutečný odnos normovaný na průtoky v t/rok	45 810	1 541
Potřeba snížení vnosů v t/rok	15 011	579
Potřeba snížení vnosů v %	33	38
Potřeba snížení vnosů pro ochranu moří v profilu Seemannshöft		
Cílová koncentrace (roční průměr) v mg/l	2,8	0,1
Cílový odnos normovaný na průtoky v t/rok	66 580	2 385
Skutečná koncentrace (průměr 2011 – 2015) v mg/l	3,2	0,17
Skutečný odnos normovaný na průtoky v t/rok	84 400	3 940
Potřeba snížení vnosů v t	17 800	1 555
Potřeba snížení vnosů v %	21	40

KAPITOLA 9

Pro dosažení nezbytného snížení vnosů dusíku a fosforu, a tím i environmentálních cílů Rámcové směrnice o vodách a Rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí, se doporučuje koordinovaná implementace následujících deseti opatření.

Opatření desetibodového plánu jsou přitom všechna stejně důležitá.

Cílů ke snížení vnosů lze dosáhnout pouze společným plánováním na různých místech povodí.

1. Přizpůsobit čištění odpadních vod nejlepším dostupným technologiím
2. Zlepšit čištění odpadních vod ve venkovských oblastech
3. Novelizovat legislativní požadavky na emise živin z odpadních vod
4. Důsledně prosazovat vyhlášku o hnojení
5. Zlepšit retenci látek na ploše a ve vodních systémech
6. Hospodařit na veřejných plochách se šetrným přístupem k vodám
7. Jednotně hodnotit zásoby fosforu v půdách
8. Zlepšovat monitoring látek ve vodách
9. Dlouhodobě zlepšovat modelování živin
10. Efektivně komunikovat s veřejností potřebu snižování vnosů živin

Na základě Strategie ke snížení obsahu živin ve vodách musí být doporučená opatření desetibodového plánu následně v mezinárodní oblasti povodí Labe konkretizována a při realizaci koordinována.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

DĚKUJI ZA POZORNOST

Dana Lídlová
dana.lidlova@mze.cz